

work smart Team smart

ปฏิบัติการรวมพลัง แก่ใจไทยขึ้นที่วิถีธรรมาภิบาล

“ฟื้นฟู กบ.คจ.”

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอชนบท

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอชนบท

จังหวัดขอนแก่น

คำนำ

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอชนบท สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย มีภารกิจสำคัญในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนา เศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยยึดหลักปรัชญาการพัฒนาชุมชน ใช้หลักการพัฒนาชุมชนและกระบวนการพัฒนาชุมชนเป็นเครื่องมือในการทำงาน โดยมีผู้นำ อาสาสมัคร กลุ่ม/องค์กร เครือข่าย และประชาชน เป็นกลไกการพัฒนาการบริหารจัดการชุมชนและ เศรษฐกิจฐานรากอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ภายใต้ประเด็นการพัฒนา ๔ ประเด็น คือ ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการบริหารจัดการและพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ สร้างความร่วมมือและส่งเสริมบทบาทเครือข่ายการพัฒนาชุมชน และประเด็นการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาองค์กรให้ทันสมัย มีสมรรถนะสูง และมีธรรมาภิบาล เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์กรมการพัฒนาชุมชน **“เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”**

รายงานผลการดำเนินงานสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอชนบท ประจำปี ๒๕๖๙ เป็นการประมวลผลการดำเนินงานที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอชนบท ที่ได้ขับเคลื่อนงานตามโครงการ “Work smart Team smart KhonKaen Plus : ปฏิบัติการรวมพลัง แก่โจทย์พื้นที่ วิถีธรรมาภิบาล และ ดำเนินการตามประเด็นเน้นย้ำ ๕+๑ ตามนโยบายของอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอชนบท หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ในการประยุกต์ใช้เพื่อขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และขอขอบคุณภาคี เครือข่ายภาคส่วนต่าง ๆ ทั้ง ๗ ภาคี ได้แก่ ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคสื่อมวลชน ที่ได้ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนา เพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอชนบท

พฤษภาคม ๒๕๖๙

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของอำเภอชนบท	๓
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลอัตรากำลังและบุคลากร	๕
ส่วนที่ ๓ การดำเนินงานโครงการ Work smart Team smart Khon Kaen Plus : ปฏิบัติการรวมพลัง แก้โจทย์พื้นที่ วิถีธรรมมาภิบาล	๖
ภาคผนวก	

คำขวัญอำเภอชนบท

ชนบทเมืองใหม่ เทียบไปภูระงำ น้ำศักดิ์สิทธิ์ภูหัน ดุตะวันตกทองแก้ว

๑. ประวัติความเป็นมาอำเภอชนบท

พ.ศ.๒๓๒๖ ในสมัยรัชกาลที่ ๑ ท้าวคำพาวเมืองแสน สมุหกลาโหมแห่งเมืองสุวรรณภูมิ อพยพครอบครัว และสมัครพรรคพวกมาพักอยู่บ้านหนองทองแก้ว ซึ่งมีหนองน้ำใหญ่อยู่ทางทิศตะวันตกของหมู่บ้านชื่อ หนองทองแก้ว และสมัครเข้ารับราชการกับเจ้าพระยานครราชสีมาทำความดีความชอบเป็นที่พอ พระราชหฤทัย จน พ.ศ. ๒๓๓๕ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าแต่งตั้งให้เมืองแสน เป็นเจ้าเมืองตำแหน่งพระจันตะประเทศ และยกฐานะบ้านหนองทองแก้ว ขึ้นเป็นเมืองพระราชทานนามว่า เมือง "ชลบทพิบูลย์" พ.ศ. ๒๔๓๓ ประเทศไทยได้จัดการปฏิรูปหัวเมืองลาวที่เป็นเมืองขึ้นของไทยทั้งหมดคือ ๑. หัวเมืองลาวตะวันตกเฉียงเหนือ มีเมืองเชียงใหม่เป็นจุดศูนย์กลาง ๒. หัวเมืองลาวฝั่งตะวันออกมีศูนย์กลางอยู่เมืองจำปาศักดิ์ ๓. หัวเมืองลาวตะวันออกเฉียงเหนือ มีศูนย์กลางอยู่อุบลราชธานี ๔. หัวเมืองลาวฝ่ายเหนือ มีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองหนองคาย ๕. หัวเมืองลาวกลาง มีเมืองนครราชสีมา ศูนย์กลางอยู่ที่เมืองนครราชสีมา และเมืองชลบท ได้ถูกโอนมาสังกัดหัวเมืองลาวฝ่ายเหนือในปี พ.ศ.๒๔๔๒ เมืองมีการเปลี่ยนชื่อมณฑลลาวพวน เป็นมณฑลฝ่ายเหนือ และเปลี่ยนชื่อเป็นมณฑลอูรุ พ.ศ.๒๔๔๗ ไทยได้จัดแบ่งเขตการปกครองเป็นบริเวณ คือจัดให้มีเมืองที่อยู่ใกล้ ๆ กันรวมเป็นกลุ่ม ให้เมืองที่มีประชาชนหนาแน่นเป็นที่ตั้ง เมืองชลบทจึงถูกตัดออกมา กับบริเวณพาสี อันประกอบด้วย เมืองขอนแก่น เมืองชลบท และเมืองภูเวียง เมืองขอนแก่นเป็นเมืองใหญ่ จึงได้เป็นที่ตั้งบริเวณพาสี พ.ศ.๒๔๕๐ มีการเปลี่ยนแปลงเขตบริเวณพาสี เมืองชลบทถูกยุบลงมาเป็นอำเภอ พ.ศ.๒๔๖๖ ตามแผนที่ทางราชการจะตัดทางรถไฟผ่านเมืองชลบท แต่ก็ได้มีการสำรวจใหม่ ทางราชการได้ออกพระราชกฤษฎีกา พ.ศ.๒๔๖๘ เปลี่ยนเส้นทางการสร้างทางรถไฟผ่านบ้านไผ่ ตำบลบ้านไผ่ อำเภอชนบท พ.ศ.๒๔๗๑ ตั้งกิ่งอำเภอบ้านไผ่ พ.ศ. ๒๔๘๒ ยกฐานะกิ่งอำเภอบ้านไผ่ขึ้นเป็นอำเภอ ผลจากการที่ทางรถไฟผ่านอำเภอบ้านไผ่ ได้มีคนอพยพเข้ามาทำมาค้าขายและอยู่อาศัยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว พ.ศ. ๒๔๖๘ ทางราชการมีแผนที่จะยุบอำเภอชนบทเป็นตำบล ประกอบกับเกิดไฟไหม้ที่ว่าการอำเภอ ทางราชการจึงยุบอำเภอชนบทลงเป็นตำบล และให้ทุกตำบลในเขตอำเภอชนบทไปขึ้นกับอำเภอบ้านไผ่ จนถึงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๐ ได้มีพระราชกฤษฎีกาตั้งอำเภอชนบท ขึ้นอีกครั้งหนึ่งจนถึงปัจจุบัน

ชนบท เป็นคำนามแปลว่า บ้านนอก (ไม่พัฒนา) ชลบท เป็นคำผสมระหว่าง ชล เป็นคำนามแปลว่า น้ำ กับ บถ เป็นคำนามแปลว่า ทาง แปลรวมกันได้ความว่า "ทางน้ำ" ดังนั้นหากอาศัยหลักทางวิชาการ "ภูมินามวิทยา" (Toponymy) และหลักภูมิรัฐศาสตร์ (Geo- Political Sciences) ซึ่งเป็นศาสตร์ค้นคว้าเกี่ยวกับการตั้งชื่อถิ่นฐานบ้านเมืองตามทำเลที่ตั้ง ชลบท จึงน่าจะเป็นคำที่ถูกต้องกว่า ชนบท เมืองชลบท หรืออำเภอชนบท มีทำเนียบผู้ปกครองมาแล้วดังต่อไปนี้ มีเจ้าเมืองเป็นผู้ปกครอง ๕ คน มีข้าหลวงเมืองเป็นผู้ปกครอง ๓ คน มีนายอำเภอเป็นผู้ปกครอง ๓๓ คน ปัจจุบันนายอำเภอชนบท คือ **นายปิยะพงษ์ คลังทอง**

๒. ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอชนบทตั้งอยู่ทางตอนใต้ของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอมัญจาคีรีและอำเภอบ้านไผ่

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอบ้านไผ่และอำเภอโนนศิลา

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอพลและอำเภอเวียงใหญ่

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอโคกโพธิ์ไชย

๓. การปกครอง

อำเภอชนบท แบ่งเขตการปกครองออกเป็น **๘ ตำบล ๘๐ หมู่บ้าน** ได้แก่

๑. ชนบท	(Chonnabot)	๑๓ หมู่บ้าน
๒. กุดเพียงหอม	(Kut Phia Khom)	๗ หมู่บ้าน
๓. วังแสง	(Wang Saeng)	๑๑ หมู่บ้าน
๔. ห้วยแก	(Huai Kae)	๙ หมู่บ้าน
๕. บ้านแท่น	(Ban Thae)	๘ หมู่บ้าน
๖. ศรีบุญเรือง	(Si Bun Rueang)	๑๒ หมู่บ้าน
๗. โนนพะยอม	(Non Phayom)	๑๐ หมู่บ้าน
๘. ปอแดง	(Po Daeng)	๑๐ หมู่บ้าน

ท้องที่อำเภอชนบท ประกอบด้วยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ๙ แห่ง ได้แก่

- **เทศบาลตำบลชนบท** ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลชนบทและตำบลศรีบุญเรือง
- **เทศบาลตำบลชลธิวิบูลย์** ครอบคลุมพื้นที่ตำบลชนบท (นอกเขตเทศบาลตำบลชนบท)
- **องค์การบริหารส่วนตำบลกุดเพียงหอม** ครอบคลุมพื้นที่ตำบลกุดเพียงหอมทั้งตำบล
- **องค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง** ครอบคลุมพื้นที่ตำบลวังแสงทั้งตำบล
- **องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก** ครอบคลุมพื้นที่ตำบลห้วยแกทั้งตำบล
- **องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแท่น** ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านแท่นทั้งตำบล
- **องค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง** ครอบคลุมพื้นที่ตำบลศรีบุญเรือง (นอกเขตเทศบาลตำบลชนบท)
- **องค์การบริหารส่วนตำบลโนนพะยอม** ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโนนพะยอมทั้งตำบล
- **องค์การบริหารส่วนตำบลปอแดง** ครอบคลุมพื้นที่ตำบลปอแดงทั้งตำบล

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลอัตรากำลังและบุคลากร

๑. ข้อมูลอัตรากำลัง

โครงสร้างบุคลากรสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอชนบท

นางสาวกมลรัตน์ สุขสนิธิ
พัฒนาการอำเภอชนบท

นางอัมพร สุดดี
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
ตำบลที่รับผิดชอบ
ตำบลกุดเพียขอม , ตำบลปอแดง

กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

คณะกรรมการพัฒนาสตรี

กองทุนหมู่บ้าน

งานกองทุนเด็กในชนบท

งานพัฒนาสตรี

ศูนย์จัดการกองทุน
บริหารจัดการหนี้

กองทุนแม่ของแผ่นดิน

งานป้องกันและแก้ไขปัญหายา
เสพติด

นางสาวชिरดา ชิดดี
นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ
ตำบลที่รับผิดชอบ
ตำบลศรีบุญเรือง , ตำบลวังแสง

งาน จปฐ.และ กษช.2ค.

Big Data

บูรณาการแผนตำบล

โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจ
พอเพียงโครงการสัมมาชีพ
ชุมชน

Click ชุมชน

พช.ใสสะอาด

นางสาวพิชชา ชนวงษ์
นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ
ตำบลที่รับผิดชอบ
ตำบลชนบท , ตำบลโนนพะยอม

งานสารบรรณ ธุรการ

งานการเงินและบัญชี / EGP

SE เศรษฐกิจฐานราก

งานพัสดุ

รายงานผลตามคำรับรอง

OTOP / หมู่บ้านวัดวิถี

งานอาสาพัฒนาชุมชน

งานควบคุม วัสดุ ครุภัณฑ์
และยานพาหนะ

นายธนากร ราชนา
นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ
ตำบลที่รับผิดชอบ
ตำบลห้วยแก, ตำบลบ้านแท่น

โครงการจัดความยากจน

Website

งานประชาสัมพันธ์

ศอช.

งานเชิดชูเกียรติกิจกรรมฯ

กข.คจ. / กลุ่มออมทรัพย์ฯ

มชช.

ส่วนที่ ๓ การดำเนินงานโครงการ Work smart Team smart Khon Kaen Plus : ปฏิบัติการรวมพลัง แก่โจทย์พื้นที่ วิถีธรรมมาภิบาล

การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา/พัฒนางาน กลุ่มที่ ๑ “ฟื้นฟู กข.คจ.” (Rehabilitation Cluster) อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

๑. ที่มาและความสำคัญ

การบริหารจัดการโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) เป็นการดำเนินงานภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว โดยให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ซึ่งเป็นตัวแทนสำคัญในชุมชนเป็นผู้บริหารจัดการเงินทุนให้กับครัวเรือนเป้าหมายนำเงินยืมไปประกอบอาชีพ โดยมีเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบ ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงาน ซึ่งถือว่าเป็นกลไกการสร้างกระบวนการเรียนรู้ และยึดหลักการมีส่วนร่วมอันนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชน

การดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน กข.คจ. ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีทั้งหมู่บ้านที่มีการบริหารจัดการเข้มแข็ง และหมู่บ้านที่มีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารเงินทุน โดยสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหานั้น มีหลากหลายด้วยกันไม่ว่าจะเป็นครัวเรือนเป้าหมายที่ยืมเงินไปแล้วไม่ส่งคืนเงินยืมตามกำหนดระยะเวลาหรือย้ายออกนอกพื้นที่ไปอาศัยอยู่ที่อื่นการเร่งรัดคืนเงินยืมจึงยากลำบาก รวมถึงคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้านบางคนไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ อย่างเคร่งครัด กระทำการในลักษณะแสวงหาประโยชน์จากเงินทุน กข.คจ. จึงทำให้เกิดปัญหาความเสียหายกับเงินทุน กข.คจ.

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดขอนแก่น จึงได้จัดทำโครงการ "Work smart Team smart Khonkaen Plus : ปฏิบัติการรวมพลัง แก่โจทย์พื้นที่ วิถีธรรมมาภิบาล" ขึ้น โดยมีวาระงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน เป็นหนึ่งในสี่วาระที่ต้องเร่งดำเนินการ เพื่อมุ่งมั่นบริหารจัดการที่เน้นผลสัมฤทธิ์ พร้อมความรับผิดชอบต่อด้วยแนวคิด "Lean" คือ ลดภาระงานซ้ำซ้อนในการจัดทำรายงาน และ "Clean" คือ บูรณาการกระบวนการความโปร่งใส (Team smart) เข้ากับภารกิจหลัก (Work smart) โดยตรง แก้ไขปัญหาในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส จะเป็นการสร้างความไว้วางใจ (Trust) กลับคืนสู่ชุมชน และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีธรรมาภิบาลอย่างแท้จริง

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอชนบท ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ในการ “ฟื้นฟู กข.คจ.” ที่ถือว่าเป็นภารกิจสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการรื้อฟื้นกลไก พัฒนาศักยภาพคณะกรรมการ ติดตามเร่งรัดเงินทุน และปรับปรุงระบบการทำงานให้กลับมามีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยร่วมกันหาแนวทางในการปฏิบัติงานที่จะช่วยให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และคณะกรรมการ รวมถึงสมาชิกโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ในพื้นที่อำเภอชนบท ได้ตระหนักรู้ ร่วมกันถึงการแก้ไขปัญหา และใช้ประโยชน์ เพื่อลดข้อผิดพลาดในการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ในอนาคตต่อไป

๒. ข้อมูลทั่วไป

อำเภอชนบท ได้รับการอนุมัติและจัดสรรงบประมาณดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ ให้ดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ระยะที่ ๑ ระหว่าง ปี พ.ศ. ๒๕๓๖-๒๕๓๙ และขยายถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้ขยายผลโครงการเพิ่มเติม เพื่อสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนในระดับหมู่บ้าน สำหรับครัวเรือนเป้าหมายออกไปประกอบอาชีพ โดยไม่มีดอกเบี้ย และมอบหมายให้คณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน รับผิดชอบบริหารจัดการการเงินทุนของหมู่บ้านโดยดำเนินการภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการ กข.คจ. พ.ศ. ๒๕๕๓

ปัจจุบันอำเภอชนบท มีกองทุนแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) จำนวน ๓๗ กองทุน ดังนี้

ที่	ชื่อกองทุน กข.คจ.	หมู่ที่	ตำบล
๑	ห้วยไร่ใต้	๑	โนนพะยอม
๒	ห้วยไร่เหนือ	๒	โนนพะยอม
๓	หนองเต่าน้อย	๗	โนนพะยอม
๔	หนองเต่า	๕	โนนพะยอม
๕	โนนพะยอมน้อย	๘	โนนพะยอม
๖	หนองสะแบง	๘	ห้วยแก
๗	หนองโน	๗	ห้วยแก
๘	เหล่านาคี	๙	ห้วยแก
๙	หุ่มห้วย	๓	ห้วยแก
๑๐	หนองหญ้าฆ่า	๕	ห้วยแก
๑๑	บ้านโซ่ง	๑	ห้วยแก
๑๒	สระแก้ว	๔	บ้านแท่น
๑๓	ห้วยแฮด	๒	บ้านแท่น
๑๔	โนนสมนึก	๗	บ้านแท่น
๑๕	โคกกลาง	๖	บ้านแท่น
๑๖	ท่าม่วง	๕	ศรีบุญเรือง
๑๗	ดอนตู	๙	ศรีบุญเรือง
๑๘	ท่าม่วงน้อย	๑๑	ศรีบุญเรือง

ที่	ชื่อกองทุน กข.คจ.	หมู่ที่	ตำบล
๑๙	วังเวิน	๘	ศรีบุญเรือง
๒๐	หนองยายเกลี้ยง	๕	วังแสง
๒๑	หูลิง	๒	วังแสง
๒๒	โนนข่า	๖	วังแสง
๒๓	โนนคำมี	๙	วังแสง
๒๔	ห้วยยาง	๗	วังแสง
๒๕	หญ้าเครือ	๖	กุดเพ็ชร์
๒๖	ร่องคู	๕	กุดเพ็ชร์
๒๗	กุดเพ็ชร์เหนือ	๒	กุดเพ็ชร์
๒๘	หนองโน	๗	ปอแดง
๒๙	หัวฝาย	๒	ปอแดง
๓๐	หนองแวงน้อย	๔	ปอแดง
๓๑	ร่มเย็น	๙	ปอแดง
๓๒	หนองไฮ	๓	ปอแดง
๓๓	ปอแดง	๑	ปอแดง
๓๔	หนองแต้	๘	ปอแดง
๓๕	ท่าข่อย	๕	ชนบท
๓๖	ท่าข่อยใต้	๑๓	ชนบท
๓๗	ดอนข่า	๗	ชนบท

๓. กระบวนการดำเนินงาน “ฟื้นฟู กข.คจ.” (Rehabilitation Cluster)

ปัจจุบันอำเภอชนบท มีกองทุนตามโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ทั้งหมด ๓๗ กองทุน เพื่อให้โครงการ กข.คจ. มีการดำเนินงานเป็นไปตามระเบียบ การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เงินทุนไม่สูญหาย สามารถเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับการประกอบอาชีพ การพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้ดีขึ้น มีแนวทางทางในการดำเนินการดังนี้

ต้นน้ำ : การวางแผนอย่างมีระบบ

๑. ประชุมเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน เพื่อทบทวนความรู้ ความเข้าใจในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการบริหารและใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน พ.ศ.๒๕๕๓

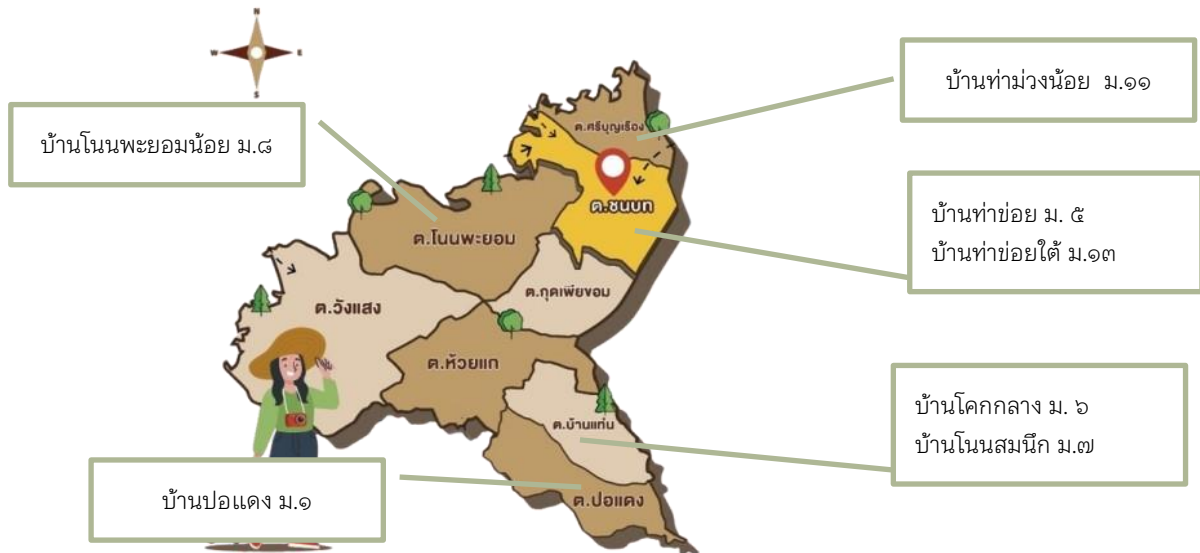
๒. ทบทวนและจัดทำฐานข้อมูล กข.คจ. ทั้ง ๓๗ หมู่บ้าน พร้อมประเมินประเมินผลกองทุนตามแบบประเมินศักยภาพโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ของกรมการพัฒนาชุมชน ดังนี้

ระดับ ๑ ปรับปรุง	มี ๗ กองทุน (ต้องได้รับการฟื้นฟูระบบการบริหารจัดการ การจัดทำบัญชี หรือแก้ไขปัญหานี้สินล้าช้า)
ระดับ ๒ ปานกลาง	มี ๒๙ กองทุน (ต้องได้รับการดูแล แนะนำ หรือพัฒนาทักษะการบริหารจัดการเพิ่มเติม)
ระดับ ๓ ดี	มี ๑ กองทุน (บริหารจัดการได้ดี แต่ยังต้องการการส่งเสริม เครือข่ายและการขยายผล)

สรุปข้อมูลทั่วไป จำนวนกองทุนทั้งหมด ๓๗ กองทุน
 จำนวนกองทุนที่มีปัญหา ๗ กองทุน
 จำนวนกองทุนที่เข้าฟื้นฟู ๗ กองทุน
 มูลหนี้ เป็นหนี้ค้างชำระ NPL รวม ๘๔๕,๕๐๐ บาท รวม ๓๐๒ ราย

หนี้ค้างชำระ NPL กข.คจ. หมายถึง "หนี้เสีย" ในโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน ที่ผู้ยืมผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งโดยทั่วไปนิยามของหนี้เสีย คือ ไม่จ่ายเงินต้นหรือดอกเบี้ยต่อเนื่องกันเกิน ๙๐ วัน หรือตามเงื่อนไขของกองทุน

๓. จัดตั้งคณะทำงานทีม “หมอนี่ชุมชน กข.คจ.” อำเภอชนบท
๔. ประชุมทีมงานจัดทำแผนปฏิบัติการ “ฟื้นฟู กข.คจ.” กำหนดเป้าหมายร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่โครงการแก้ไขปัญหาคความจน (กข.คจ.) ทั้ง ๗ กองทุน

แผนปฏิบัติการ “ฟื้นฟู กข.คจ.” อำเภอชนบท

กิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑. ขั้นเตรียมการและสำรวจ	ทบทวนและจัดทำฐานข้อมูล กข.คจ. ทั้ง ๓๗ กองทุน ลงพื้นที่ตรวจสอบสภาพจริง และแบบประเมินศักยภาพฯ	เดือนที่ ๑	กรรมการหมู่บ้าน / พัฒนาการ
๒. ขั้นจัดกลุ่มและประชาคม	จัดประชุมประชาคมหมู่บ้านจำนวน ๗ กองทุน เพื่อลงมติจัดกลุ่มลูกหนี้ ๓ กลุ่ม และปรับปรุงรายชื่อกรรมการ	เดือนที่ ๒	ผู้ใหญ่บ้าน / กรรมการ / ชาวบ้าน
๓. ขั้นเจรจาและทำสัญญา	ลงพื้นที่เจรจากับกลุ่มลูกหนี้เป็นรายคน เพื่อเจรจาไกล่เกลี่ยและจัดทำหนังสือรับสภาพหนี้	เดือนที่ ๓	ทีมกรรมการ / พัฒนาการประจำตำบล
๔. ขั้นรายงานและส่งต่อ	จัดทำบันทึกรายงานผลการติดตาม ฯ พร้อมตารางแนบ เสนอพัฒนาการอำเภอ	เดือนที่ ๔	ประธาน กข.คจ. / พัฒนาการ
๕. ขั้นติดตามและประเมินผล	ติดตามการชำระ และรายงานผลในเวทีประชาคมทุกไตรมาส	ทุกๆ ๓ เดือน	ประธาน กข.คจ. / พัฒนาการ

กลางน้ำ : ปฏิบัติการ“ฟื้นฟู กข.คจ.”

๑. สร้างเครื่องมือในการสนับสนุนทีม แบบฟอร์มการรายงาน เพื่อกำกับติดตาม การดำเนินงาน
๒. ประชุมทบทวนความรู้ ความเข้าใจ คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ในเรื่องการบริหารเงินทุน ภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ.๒๕๕๓

๓. พัฒนาระบบประสานงานตำบลลงพื้นที่ติดตาม ตรวจสอบเท็จจริงของข้อมูล ร่วมกับคณะกรรมการ กข.คจ. เพื่อวิเคราะห์และแยกกลุ่มการบริหารงานกองทุน และรับทราบข้อเท็จจริงของปัญหาที่เกิดขึ้น โดยพิจารณา ๔ ด้าน ดังนี้

๑) **ด้านครัวเรือนเป้าหมาย** วิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้เพื่อแยกระดับความเสี่ยง
กลุ่มที่ ๑ ตั้งใจแต่ล้มเหลว ลูกหนี้กลุ่มนี้มีทัศนคติที่ดี มีวินัยทางการเงินในอดีต แต่เผชิญกับปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น วิกฤตเศรษฐกิจ ภัยธรรมชาติ หรือปัญหาสุขภาพ
กลุ่มที่ ๒ เหนียวหนี้ จงใจเบี้ยว ลูกหนี้กลุ่มนี้มีศักยภาพและมีรายได้เพียงพอที่จะชำระหนี้ แต่ขาดจิตสำนึก เจตนาหลบเลี่ยง หรือนำเงินไปใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็นก่อนการคืนหนี้
กลุ่มที่ ๓ ย้ายถิ่น เสียชีวิต ติดต่อยาก เป็นกลุ่มที่ข้อมูลการติดต่อใช้งานไม่ได้ (เบอร์โทรศัพท์ปิด, ย้ายทะเบียนบ้าน), ไม่มีผู้รับสาย, หรือมีหนังสือยืนยันการเสียชีวิต

๒) **ด้านคณะกรรมการ** วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนเกิดความเสียหาย มีพิจารณาตามปัจจัยดังนี้

๒.๑ การขาดธรรมาภิบาลและความโปร่งใส อาจเกิดจากคณะกรรมการอนุมัติเงินกู้ให้ญาติพี่น้องตนเองก่อน หรือปกปิดยอดเงินคงเหลือจริง ทำให้เกิดผลกระทบ คือชาวบ้านไม่ให้ความร่วมมือ ลูกหนี้รายอื่นใช้เป็นข้ออ้างในการไม่ชำระหนี้คืนเพราะเห็นว่ากรรมการก็ไม่โปร่งใส

๒.๒ บทพร้อมในการบริหารจัดการระบบเอกสารบัญชีและเอกสาร เกิดจากสัญญากู้ยืมเงินสูญหายหรือเขียนไม่ครบถ้วน, ลงบัญชีรับ-จ่ายไม่ตรงวัน, ขาดหลักฐานใบเสร็จเมื่อลูกหนี้นำเงินมาคืน

๒.๓ ขาดการเร่งรัดติดตามเงินทุนอย่างจริงจัง เมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระ กรรมการไม่ยอมเข้าไปทวงถามปล่อยปละละเลยไม่ทำหน้าที่ตามกำหนด

๒.๔ ขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ เกิดจากการเปลี่ยนชุดคณะกรรมการบ่อย หรือกรรมการขาดการพัฒนาทักษะความรู้ในข้อกฎหมายของกองทุน กข.คจ.

๓) **ด้านเงินทุนโครงการ** โดยตรวจสอบ ดังนี้

๔.๑ จำนวนเงินกองทุนโครงการ กข.คจ.

๔.๒ จำนวนเงินที่ให้ครัวเรือนเป้าหมายยืม

๔.๓ จำนวนเงินที่ฝากธนาคาร

๔.๔ จำนวนเงินที่มีปัญหา/เสียหาย

๔) **ด้านเอกสารและการบริหารจัดการกองทุน**

๔.๑ ตรวจสอบการจัดทำบัญชีถูกต้อง เป็นปัจจุบัน

๔.๒ ตรวจสอบเอกสาร และการบันทึกข้อมูลการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน(กข.คจ.) ในสมุดบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมาย (สีม่วง) บัญชีคุมเงินฝากธนาคาร (สีเขียว) และบัญชีคุมลูกหนี้ (สีเหลือง) ว่ามีความครบถ้วนสมบูรณ์ และเป็นปัจจุบันหรือไม่

๕. พัฒนาระบบประสานงานตำบล ลงพื้นที่ในการฟื้นฟูโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน กข.คจ. ร่วมกันกับเครือข่าย กข.คจ. ระดับอำเภอ เพื่อแนะนำ หาแนวทางแก้ไขปัญหาค พร้อมวิธีการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นตามความเหมาะสม และตามปัญหาที่เกิดขึ้น

โดยมีเมนูทางเลือกในการช่วยเหลือฟื้นฟู ดังนี้

๕.๑ มาตรการแก้ปัญหาคครัวเรือน

กลุ่มที่ ๑ ตั้งใจแต่ล้มเหลว เจรจากพูดคุย ➡ จัดทำหนังสือรับสภาพหนี้

กลุ่มที่ ๒ เหนียวหนี้ จงใจเบี้ยว เจรจากพูดคุย ➡ จัดทำหนังสือรับสภาพหนี้

➡ ทำหนังสือทวงหนี้ ครั้งที่ ๑ ➡ ทำหนังสือทวงหนี้ ครั้งที่ ๒ ➡ ดำเนินการฟ้องคดีทางแพ่ง

กลุ่มที่ ๓ ย้ายถิ่น เสียชีวิต ติดต่อยาก เจรจาผ่านผู้ค้าประกัน หรือทายาทสายตรง
ที่ยังอยู่ในพื้นที่ ➡ จัดทำหนังสือรับสภาพหนี้ ➡ ทำหนังสือทวงหนี้ ครั้งที่ ๑
➡ ทำหนังสือทวงหนี้ ครั้งที่ ๒ ➡ ดำเนินการฟ้องคดีทางแพ่ง

๔.๒ มาตรการแก้ปัญหาด้านคณะกรรมการ

๑. ให้จัดทำสมุดบัญชีและเอกสารทะเบียนคุมใหม่ ให้เป็นปัจจุบัน
๒. ให้เร่งดำเนินการสืบหาตัวลูกหนี้ เพื่อจัดทำหนังสือรับสภาพหนี้
๓. จัดประชุมประชาคมหมู่บ้านเพื่อขอมติเปลี่ยนชุดคณะกรรมการ และส่งมอบงานให้ถูกต้องตามระเบียบ
- ๔ กรณีคณะกรรมการมีการนำเงินไปใช้โดยไม่นำเข้าบัญชี เบื้องต้นเจรจาไกล่เกลี่ย และให้คณะกรรมการผู้นั้นทำบันทึกข้อตกลงยอมรับสภาพความผิดและขอใช้เงินคืนกองทุน เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการผูกมัดและเร่งรัดให้นำเงินที่สูญหายกลับคืนสู่บัญชีโครงการ

๔.๓ มาตรการแก้ปัญหาด้านเงินทุนโครงการ

พัฒนากรร่วมกับคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้านร่วมดำเนินการ ดังนี้

๑. จัดประชุมคณะกรรมการ กข.คจ. เพื่อตรวจสอบเอกสารทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน กข.คจ.

๒. จัดประชุมคณะกรรมการและสมาชิก กข.คจ. เพื่อชี้แจงสร้างความเข้าใจแนวทางการบริหารจัดการเงินโครงการ กข.คจ. ตามระเบียบฯ และแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

๓. เชิญลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระคืนเงินยืม โครงการ กข.คจ. เพื่อสอบถามปัญหา/อุปสรรค พร้อมคัดกรองและจัดกลุ่มพฤติกรรมลูกหนี้ กข.คจ. แล้วจัดทำหนังสือรับสภาพหนี้ กำหนดระยะเวลาที่แน่ชัดในการชำระ โดยกำหนดชำระไม่เกิน ๑ ปี

๔.๔ มาตรการแก้ปัญหาด้านเอกสารและการบริหารจัดการกองทุน

๑) พัฒนาการประจำตำบลจับมือร่วมกับประธานเครือข่าย กข.คจ. ระดับตำบลดำเนินการตรวจสอบเอกสาร และแนะนำ (ครูพาทำ) เพื่อจัดทำเอกสารและทะเบียนการดำเนินงานตามโครงการ กข.คจ. ปรับระบบการบันทึกให้ง่าย ไม่ซับซ้อน ให้ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน

๒) ขอรายการเดินบัญชีย้อนหลังของกองทุนที่มีปัญหา เพื่อนำมาสอบยันและรื้อระบบสร้างทะเบียนคุมลูกหนี้เล่มใหม่

๓) ทำ "หนังสือรับสภาพหนี้" ทดแทนสัญญาที่หาย หากสัญญาเงินยืมตัวจริงชำรุดหรือสูญหายไปแล้ว ให้เชิญลูกหนี้มาเซ็น หนังสือรับสภาพหนี้ฉบับใหม่ เพื่อยึดเป็นหลักฐานทางกฎหมายในการรักษาสีห์ทดแทนฉบับเดิมที่หายไป

๔) จัดทำและบันทึกข้อมูลการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ในสมุดบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมาย (สีม่วง) บัญชีคุมเงินฝากธนาคาร (สีเขียว) และบัญชีคุมลูกหนี้ (สีเหลือง) และจัดทำทะเบียนต่าง ๆ รายงานการประชุม ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน

มาตรการแก้ไขมิติที่ 3-4: กู้ชีพเงินทุน & ระบบเอกสาร

ด้านเงินทุนโครงการ

ตรวจสอบและปรับปรุงฐานข้อมูล: สถานะการเงิน ยอดคงเหลือ และสถานะหนี้ให้เป็นปัจจุบัน 100%

ด้านเอกสารและการบริหารบัญชี

- ขอ Statement ย้อนหลังเพื่อสอบยัน และสร้างทะเบียนคุมลูกหนี้เล่มใหม่
- ทำ 'หนังสือรับสภาพหนี้' ใหม่ ทดแทนสัญญาเงินยืมตัวจริงที่ชำรุดหรือสูญหาย

การอัปเดตสมุด 3 สี:

สมุดบัญชีครัวเรือน

บัญชีคุมเงินฝาก

บัญชีคุมลูกหนี้

NotebookLM

ปลายทาง : ติดตาม ประเมินผล

๑. จัดประชุมเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนเพื่อติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ เมื่อพบปัญหา อุปสรรคในระหว่างการทำงานจะได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ทันที่
๒. จัดประชุมเพื่อจัดทำคู่มือแนวทางการแก้ไขปัญหาในทุกประเด็น เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในพื้นที่อื่น
๓. ติดตามการชำระ และรายงานผลในเวทีประชาคมทุกไตรมาส
๔. จัดทำคลิปวิดีโอ และInfographic เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน

สรุปการจัดเวที “คลินิกบัญชี กข.คจ.”

จำนวนครั้งที่จัด	๑๔ ครั้ง
จำนวนกองทุนที่ดำเนินการ	๗ กองทุน
จำนวนลูกหนี้ที่เข้าร่วม	๓๐๒ ราย

๔. ผลลัพธ์การฟื้นฟู

๔.๑ เชิงปริมาณ

- ๑) มีจำนวนกองทุน กข.คจ. ที่ฟื้นฟูได้ จำนวน ๗ กองทุน
- ๒) มีจำนวนเงินที่ติดตามได้ จำนวน ๒๓๒,๘๙๐ บาท
- ๓) ร้อยละ ๕๔.๗๕ ของโครงการ กข.คจ. จำนวน ๗ กองทุน มีหนี้ลดลง

๔.๒ เชิงคุณภาพ

- ๑) คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน เกิดการปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาศักยภาพ คณะกรรมการ กข.คจ. ระดับหมู่บ้าน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินโครงการให้กลับมาขับเคลื่อนได้ใหม่ มีการเปิดเผยข้อมูล และรายชื่อผู้กู้ยืมอย่างโปร่งใสผ่านเวทีประชาคม
- ๒) ลูกหนี้เก่าและครัวเรือนที่ละเลย หันกลับมามีวินัยและตระหนักถึงหน้าที่ในการคืนเงิน มีความซื่อสัตย์และรับผิดชอบที่จะคืนเงิน

๕. แนวคิด/เครื่องมือที่นำมาใช้ในการขับเคลื่อนงาน

การขับเคลื่อนการฟื้นฟูโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ผ่านการบูรณาการร่วมกันในการร่วมกันขับเคลื่อน โดยใช้เครื่องมือวงจร PDCA มีกระบวนการขับเคลื่อนที่ทำให้เกิดรูปธรรม ดังนี้

๑. **รับฟังข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น** (Plan - ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล) คณะกรรมการหมู่บ้านและพัฒนาการลงพื้นที่ร่วมกันตรวจสอบบัญชี เงินคงเหลือ และสถานะของลูกหนี้เดิม รับฟังปัญหาความเดือดร้อนของครัวเรือนยากจนรายเดิมและรายใหม่โดยตรง เพื่อให้ได้ข้อมูลจริงไม่ใช่ข้อมูลบนกระดาษ

๒. **วางแผนเชิงรุก** (Plan - ขั้นตอนออกแบบแนวทาง) ร่วมกันปรับปรุงระเบียบข้อบังคับเงินทุน กข.คจ. ให้ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน จัดทำทะเบียนคนบัญชี และวางแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการเกิดหนี้สูญช่วยลดความเสี่ยง ประหยัดเวลา และลดการสูญเสียงบประมาณ

๓. **ลงมือทำอย่างมีคุณภาพ** (Do - ขั้นปฏิบัติการ) ทำให้ผลลัพธ์ที่ได้มีความเสถียร เป็นที่ยอมรับและใช้งานได้จริง

๔. **ติดตามอย่างใกล้ชิด** (Check - ขั้นตรวจสอบ) มีการประชุมสั้นๆ ประจำวันหรือประจำสัปดาห์ในทีม เพื่อติดตามปัญหาอุปสรรค และหาแนวทางแก้ไขร่วมกันอย่างรวดเร็ว

๕. **ประเมินผลและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง** (Act - ปรับปรุงและพัฒนา) สรุปผลการดำเนินงานมาถอดบทเรียน เพื่อขยายผลต่อไป

๖. ปัจจัยความสำเร็จ

ผลสำเร็จของการฟื้นฟูโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ขับเคลื่อนด้วยแนวทาง “ปฏิบัติการรวมพลังฟื้นฟู กข.คจ. สไตล์อำเภอชนบท” เพื่อแก้ไขปัญหานี้สินและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากอย่างเป็นรูปธรรม มีดังนี้

๑. **การบริหารกองทุนครบวงจร** พัฒนาศักยภาพให้คณะกรรมการกองทุนสามารถบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียนได้เองอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้
๒. **ที่ปรึกษาด้านการเงินเชิงลึก (Financial Coach)** พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนและคณะกรรมการฯ ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการเงิน สามารถให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหานี้สินได้อย่างตรงจุด
๓. **แก้ไขปัญหาดตรงจุดอย่างยั่งยืน:** สมาชิกครัวเรือนเป้าหมายเข้าถึงเงินทุนหมุนเวียนเพื่อนำไปประกอบอาชีพ เพิ่มรายได้ และฟื้นเกณท์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) อย่างเป็นรูปธรรม
๔. **สร้าง Happiness ให้ชุมชน** ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ทำให้คนในชุมชนพึ่งพาตนเองได้ เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีและสังคมที่ร่มเย็น

๗. แนวทางการขยายผล

การขยายผลและพัฒนาโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนยิ่งขึ้นในยุคปัจจุบัน อำเภอนบพิตำมีแนวทางในการขยายผลดังนี้

๑. การยกระดับการบริหารจัดการ (Smart Management)

- ปรับปรุงฐานข้อมูลครัวเรือน: ใช้ระบบสารสนเทศ (Data) คัดเลือกครัวเรือนยากจนที่ตั้งใจประกอบอาชีพจริง เพื่อให้เงินทุนเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่เดือดร้อนที่สุด
- ใช้เทคโนโลยีช่วยกำกับดูแล: นำแอปพลิเคชันหรือระบบบัญชีดิจิทัลมาใช้จัดเก็บข้อมูลการกู้ยืมและการชำระคืน เพื่อเพิ่มความโปร่งใสและลดข้อผิดพลาดของกรรมการหมู่บ้าน
- ทบทวนระเบียบชุมชน: ปรับปรุงกติกาการขอยืมและการส่งคืนเงินให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน แต่ยังคงหลักการ ไม่มีดอกเบี้ย เพื่อลดภาระประชาชน

๒. การพัฒนาทักษะและการต่อยอดอาชีพ (Upskilling & Value Creation)

- บูรณาการความรู้ร่วมกับภาคี: ไม่เพียงแต่ให้ยืมเงิน แต่ต้องร่วมกับหน่วยงานเกษตรปศุสัตว์ หรือสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อจัดฝึกอบรมทักษะอาชีพใหม่ๆ ให้กับผู้ยืมทุน
- แปรรูปและเพิ่มมูลค่าสินค้า: ส่งเสริมให้ครัวเรือนนำผลผลิตมาแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

๓. การถอดบทเรียนและสร้างต้นแบบ (Best Practice & Replication)

- เชิดชูครัวเรือนต้นแบบ: คัดเลือกและยกย่องครัวเรือนที่สามารถปลดหนี้หรือสร้างรายได้มั่นคงจากเงินทุน กข.คจ. ให้เป็น "ปราชญ์ชาวบ้าน"
- จัดตั้งศูนย์เรียนรู้: เปลี่ยนหมู่บ้านที่บริหารจัดการเงิน ๒๘๐,๐๐๐ บาทได้ดีเยี่ยม ให้กลายเป็นแหล่งศึกษาดูงานของหมู่บ้านอื่นๆ ที่กองทุนอาจจะกำลังประสบปัญหา

ภาคผนวก

๑.ประชุมวางแผนการขับเคลื่อนกองทุน กข.คจ. ที่มีปัญหา ของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน

๒.ลงพื้นที่ประชุมคณะกรรมการกองทุน กข.คจ.

๓.ลงพื้นที่ประชุมสมาชิกกองทุน

๔.ลงพื้นที่ประชุมลูกหนี้เพื่อเจรจา และจัดทำหนังสือรับสภาพหนี้

๕.ภาพการสอน และแนะนำการจัดทำเอกสาร กข.คจ.

๖.ภาพเครื่องมือที่ใช้ในการสนับสนุนความเข้าใจ และระเบียบของกองทุน กข.คช.

คำสั่งอำเภอชนบท
ที่ ๖๖ / ๒๕๖๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการทีม “หมอนี่ชุมชน กข.คจ.” อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

ด้วย กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย มีนโยบายสำคัญในการยกระดับธรรมาภิบาล และการบริหารจัดการหนี้ครัวเรือนของกองทุนชุมชน ประกอบกับจังหวัดขอนแก่นได้กำหนดโครงการ Work smart Team smart KhonKaen Plus : ปฏิบัติการรวมพลัง แก้ไขภัยพื้นที่ วิถีธรรมาภิบาล ได้ขับเคลื่อน การสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินผ่านทีม “หมอนี่ชุมชน” เพื่อช่วยเหลือ ติดตาม และฟื้นฟูศักยภาพทางการเงิน ของประชาชนที่เป็นลูกหนี้เงินทุนหมุนเวียนในระดับฐานราก เพื่อมุ่งเน้นบริหารจัดการที่เน้นผลสัมฤทธิ์ พร้อมความ รับผิดชอบด้วยแนวคิด “Lean” คือ ลดภาระงานซ้ำซ้อนในการจัดทำรายงาน และ “Clean” คือ บูรณาการกระบวนการความ โปร่งใส (Team smart) เข้ากับการกิจหลัก (Worksmart) โดยตรง แก้ไขปัญหาในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส จะเป็นการสร้างความไว้วางใจ (Trust) กลับคืนสู่ชุมชนและสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีธรรมาภิบาลอย่างแท้จริง

เพื่อให้การดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ในพื้นที่อำเภอชนบท เป็นไปด้วย ความเรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการฯ และมี ประสิทธิภาพสูงสุด จึงแต่งตั้งคณะกรรมการทีม “หมอนี่ชุมชน กข.คจ. อำเภอชนบท” โดยมีองค์ประกอบและอำนาจ หน้าที่ดังต่อไปนี้

ทีมที่ ๑

๑. นางอัมพร	สุดดี	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ	หัวหน้าทีม
๒. นายธนากร	ราชนา	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ	ทีมขับเคลื่อนฯ
๓. นายอุดร	ดีมีวงษ์	ผู้แทนเครือข่าย กข.คจ. อำเภอชนบท	ทีมขับเคลื่อนฯ
๔. นางวงเดือน	ชูเนตร	ประธานคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอชนบท	ทีมขับเคลื่อนฯ

ทีมที่ ๒

๑. นางสาวชिरดา ชิดดี	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ	หัวหน้าทีม
๒. นางสาวพิชชา ชนะวงษ์	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ	ทีมขับเคลื่อนฯ
๓. นางพิกุลทอง ใจอ่อน	ปราชญ์ด้านกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	ทีมขับเคลื่อนฯ
๔. นางวงเดือน ศรีคุ้ม	ผู้แทนเครือข่าย กข.คจ. อำเภอชนบท	ทีมขับเคลื่อนฯ

มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๑. ติดตามและประเมินสภาพหนี้ ลงพื้นที่ติดตามการชำระคืนเงินยืมของครัวเรือน เป้าหมาย กข.คจ. เพื่อให้เป็นไปตามกำหนดสัญญา
๒. ให้คำปรึกษาและปรับโครงสร้างหนี้ ตรวจสอบและให้คำปรึกษาทางการเงินแก่ลูกหนี้ที่ ค้างชำระ พร้อมดำเนินกระบวนการจัดทำ “หนังสือรับสภาพหนี้ / หนังสือยอมรับสภาพหนี้” ให้เป็นไปตาม ระเบียบ

-๒-

๓. ส่งเสริมธรรมาภิบาลและการใช้เงิน กำกับดูแล ย้ำเตือนไม่ให้ครัวเรือนเป้าหมายนำเงิน
ยืมไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ (เช่น ห้ามนำไปใช้หนี้เก่า ห้ามใช้จ่ายฟุ่มเฟือยในครอบครัว) และให้ใช้นำไปลงทุน
ประกอบอาชีพจริง

๔. หนุนเสริมอาชีพและรายได้ ร่วมกับภาคีเครือข่าย พัฒนาทักษะอาชีพให้แก่ครัวเรือน
เพื่อให้มีรายได้เพียงพอในการส่งคืนกองทุนและพึ่งพาตนเองได้ยั่งยืน

๕. ตรวจสอบความโปร่งใส เฝ้าระวัง ดูแลการบริหารคลังเงินของคณะกรรมการ กบ.คจ.
ให้ถูกต้อง โปร่งใส ป้องกันการเรียกเก็บผลประโยชน์มิชอบ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๙

(นายปิยะพงษ์ คลังทอง)
นายอำเภอชนบท

หนังสือรับสภาพหนี้ โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)

ที่.....

วันที่.....

โดยหนังสือฉบับนี้ ข้าพเจ้า..... อายุ.....ปี
บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต..... จังหวัดขอนแก่น
เบอร์โทรศัพท์.....บัตรประจำตัวประชาชนเลขที่.....
ได้ยืมเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอชนบท
จังหวัดขอนแก่น จำนวนเงิน.....บาท (.....)
ปัจจุบันมีเงินยืม คงชำระจำนวน.....บาท (.....)

ข้าพเจ้าตกลงที่จะทำการชำระเงินยืมที่ค้างชำระดังกล่าว โดยมีกำหนดระยะเวลาในการชำระหนี้
เป็นระยะเวลา.....เดือน/ปี จำนวน.....งวด ครบกำหนดชำระภายในวันที่..... ดังนี้

งวดที่.....ชำระเป็นจำนวนเงิน.....บาท ภายในวันที่.....

งวดที่.....ชำระเป็นจำนวนเงิน.....บาท ภายในวันที่.....

งวดที่.....ชำระเป็นจำนวนเงิน.....บาท ภายในวันที่.....

งวดที่.....ชำระเป็นจำนวนเงิน.....บาท ภายในวันที่.....

งวดที่.....ชำระเป็นจำนวนเงิน.....บาท ภายในวันที่.....

งวดที่.....ชำระเป็นจำนวนเงิน.....บาท ภายในวันที่.....

งวดที่.....ชำระเป็นจำนวนเงิน.....บาท ภายในวันที่.....

งวดที่.....ชำระเป็นจำนวนเงิน.....บาท ภายในวันที่.....

งวดที่.....ชำระเป็นจำนวนเงิน.....บาท ภายในวันที่.....

งวดที่.....ชำระเป็นจำนวนเงิน.....บาท ภายในวันที่.....

งวดที่.....ชำระเป็นจำนวนเงิน.....บาท ภายในวันที่.....

งวดที่.....ชำระเป็นจำนวนเงิน.....บาท ภายในวันที่.....

ข้าพเจ้าได้อ่านและมีความเข้าใจในหนังสือรับสภาพหนี้ฉบับนี้ทุกประการ จึงได้ลงลายมือชื่อ
ไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยานพร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนรับรองสำเนาถูกต้องฉบับมอบไว้

ลงชื่อ.....ผู้รับสภาพหนี้

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

ตารางคุมยอดบัญชีผ่อนชำระหนี้สะสม

(แบบทำหนังสือรับสภาพหนี้ โครงการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน (กข.คจ.))

ยอดรวมที่ต้องชำระ: บาท

งวดที่	วัน/เดือน/ ปี ที่จ่าย	ยอดหนี้คงเหลือ ก่อนจ่าย (บาท)	จำนวนเงินที่ จ่ายงวดนี้ (บาท)	ยอดหนี้ คงเหลือสุทธิ (บาท)	ลายมือชื่อ ผู้รับเงิน	ลายมือชื่อผู้ จ่ายเงิน
ตัวอย่าง	๑๙ พ.ค. ๖๙	๕๐,๐๐๐	๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	(สมชาย)	(สมนึก)
๑						
๒						
๓						
๔						
๕						
๖						
๗						
๘						
๙						
๑๐						
๑๑						
๑๒						

ตัวอย่างหนังสือทวงถามให้ชำระหนี้ (กข.คจ.)

ที่ทำการคณะกรรมการโครงการ กข.คจ. บ้าน..... หมู่ที่

ตำบล..... อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

วันที่ เดือน พ.ศ.

เรื่อง ทวงถามให้ชำระหนี้เงินยืมโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) และปฏิบัติตามสัญญา

เรียน (ชื่อ-นามสกุล ลูกหนี้ผู้ยืมเงิน)

อ้างถึง สัญญาเงินยืมโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) เลขที่/..... ฉบับลงวันที่/...../.....

ตามที่ท่านได้ทำสัญญายืมเงินหมุนเวียนจากกองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ประจำหมู่บ้าน..... หมู่ที่ ตำบล..... อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น บาท (.....) โดยมีกำหนดระยะเวลาส่งคืนเงินยืมเสร็จสิ้นภายในวันที่ เดือน พ.ศ. ความละเอียดแจ้งแล้วในสัญญาที่ยืมที่อ้างถึงนั้น

บัดนี้ ได้ล่วงเลยกำหนดระยะเวลาเวลาคืนเงินตามสัญญามานานแล้ว แต่คณะกรรมการ กข.คจ. ตรวจสอบระบบบัญชีพบว่า ท่านยังคงค้างชำระเงินคืนกองทุนเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น บาท (.....) ซึ่งการเพิกเฉยไม่ส่งคืนเงินทุนหมุนเวียนดังกล่าว ถือเป็นการละเมิดสัญญา และส่งผลกระทบต่อโอกาสของครัวเรือนยากจนรายอื่นในชุมชน รวมถึงทำให้ทรัพย์สินของทางราชการเกิดความเสียหาย

คณะกรรมการ กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน ร่วมกับทีมหมอหมู่บ้านอำเภอชนบท จึงขอแจ้งให้ท่านนำเงินจำนวนที่ค้างชำระดังกล่าวข้างต้น ไปส่งคืนและชำระให้เสร็จสิ้น ณ ที่ทำการคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้านหรือติดต่อเพื่อขอจัดทำหนังสือรับสภาพหนี้/ผ่อนปรนการชำระหนี้อย่างถูกต้อง **ภายในกำหนด ๑๕ วัน (สิบห้าวัน)** นับตั้งแต่วันที่ได้รับหนังสือฉบับนี้

หากท่านยังคงเพิกเฉยหรือไม่ติดต่อกลับภายในกำหนดเวลา คณะกรรมการฯ มีความจำเป็นต้องดำเนินการทางสังคมตามมติประชาคมหมู่บ้าน และส่งเรื่องให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอชนบท เพื่อดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมายกับท่านและผู้ค้ำประกันจนถึงที่สุดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดดำเนินการด่วน

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ประธานคณะกรรมการ กข.คจ. บ้าน.....

ตัวอย่างบันทึกข้อตกลงยอมรับสภาพความผิดและขอใช้เงินคืนกองทุน กข.คจ.

ทำที่ ที่ทำการคณะกรรมการโครงการ กข.คจ. บ้าน..... หมู่ที่
ตำบล..... อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

วันที่ เดือน พ.ศ.

บันทึกข้อตกลงฉบับนี้ทำขึ้นระหว่าง คณะกรรมการโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)
บ้าน..... โดย (ชื่อ-นามสกุล ประธานกรรมการ) ซึ่งต่อไป
ในบันทึกข้อตกลงนี้จะเรียกว่า “ผู้รับสัญญาทั้งสองฝ่าย” กับ (ชื่อ-นามสกุล กรรมการผู้กระทำความผิด)
..... อายุ ปี อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตำบล..... อำเภอชนบท
จังหวัดขอนแก่น ตำแหน่งในคณะกรรมการ กข.คจ. (ระบุ เช่น เภรัญญิก/กรรมการ)
ซึ่งต่อไปในบันทึกข้อตกลงนี้จะเรียกว่า “ผู้ให้สัญญา”

โดยมีข้อตกลงและเงื่อนไขผูกพันตามกฎหมาย ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. การยอมรับสภาพความผิดและความเสียหาย

ผู้ให้สัญญายอมรับว่า ในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการโครงการ กข.คจ. ได้กระทำการ
(ระบุพฤติกรรม เช่น นำเงินสดของกองทุนไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว / ถอนเงินโดยไม่มีมติ / ละเลยทำให้เงินสด
สูญหาย) ส่งผลให้เงินทุน
หมุนเวียนของโครงการ กข.คจ. เกิดความเสียหายและสูญหายเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น บาท
(.....) ซึ่งผู้ให้สัญญายอมรับว่าเป็นความผิดของตนจริง และยินยอม
ขอใช้เงินจำนวนดังกล่าวคืนให้แก่กองทุนจนครบถ้วน

ข้อ ๒. เงื่อนไขและกำหนดเวลาการขอใช้เงินคืน

ผู้ให้สัญญายกลำดับการชำระหนี้คืนเงินกองทุน กข.คจ. โดยแบ่งจ่ายเป็นงวดๆ ดังนี้

- **งวดที่ ๑** ชำระเงินจำนวน บาท ในวันที่ เดือน พ.ศ.
- **งวดถัดไป** ชำระเงินงวดละ บาท ทุกวันที่ ของเดือน โดยจะชำระให้เสร็จสิ้น
ภายในวันที่ เดือน พ.ศ.

(การชำระเงินทุกครั้ง ต้องนำเงินฝากเข้าบัญชีธนาคารของโครงการ กข.คจ. เท่านั้น และต้องนำ
ใบเสร็จ/สลิปมามอบให้คณะกรรมการฯ เก็บไว้เป็นหลักฐาน)

ข้อ ๓. การผิดนัดและมาตรการทางกฎหมาย

หากผู้ให้สัญญาส่งมอบเงินขอคืนเงินไม่ตรงตามกำหนดเวลาในข้อ ๒ หรือผิดนัดชำระหนึ่งงวดใดงวดหนึ่ง
ให้ถือว่าเป็นการผิดนัดชำระหนี้ทั้งหมดทันที และผู้ให้สัญญายินยอมให้คณะกรรมการ กข.คจ. ดำเนินคดีตาม
กฎหมายทั้งในทางแพ่งและทางอาญา (ข้อหายกยอกทรัพย์หรือความผิดอื่นที่เกี่ยวข้อง) จนถึงที่สุด โดยผู้ให้
สัญญายินยอมรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายและค่าเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งหมด

บันทึกข้อตกลงฉบับนี้ทำขึ้นเป็นสองฉบับมีข้อความถูกต้องตรงกัน ทุกฝ่ายได้อ่านและเข้าใจข้อความ
โดยละเอียดถี่ถ้วนแล้ว เห็นว่าถูกต้องตรงตามเจตนารมณ์ จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ ผู้ให้สัญญา (กรรมการผู้กระทำความผิด)
(.....)

ลงชื่อ ผู้รับสัญญา (ประธานกรรมการ กข.คจ.)
(.....)

ลงชื่อ พยาน (พัฒนากร/เจ้าหน้าที่อำเภอชนบท)
(.....)